

**ПРАВОСВІДОМІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА
УМОВА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ**

Оверченко А.І., к.психн., старший викладач кафедри психології та педагогіки ННПШ НАВС

Правова держава - це держава, в якій юридичними засобами реально забезпечено максимальне здійснення, охорону і захист основних прав людини. Саме така держава є одним із найвизначніших загальнолюдських політико-юридичних ідеалів.

Окремі положення концепції правової держави висвітлювалися ще в працях таких видатних мислителів як Платон, Арістотель, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо, Ш.-Л. Монтеск'є та ін. Ідеї правової держави знайшли широке відображення і в російсько -українській політико-правовій думці, зокрема в працях Д.І.Писарева, А.І.Герцена, Н.Г.Чернишевського,

А. І.Радішева, П.І.Пестеля, І.М.Муравйова, Б.О.Кістяківського, М.І.Палієнка, Н.М. Коркунова, С.А.Котляревського, П.І.Новгородцева, С.А.Муромцева, В.М. Гессена, Г.Ф.Шершеневича, Б.Н.Чичеріна, Н.А.Бердяєва та багатьох інших

В останні роки в руслі реформаторських процесів, що проходять у країні, відбулися серйозні зміни в наукових поглядах на державу і право, чітко позначилися нові підходи до оцінки їхньої ролі в політичній системі суспільства. Концептуальні положення і шляхи формування правової держави з урахуванням конкретних умов розвитку країни викладаються в працях В.В.Копейчикова, В.Ф.Погорілка, С.С.Алексєєва, А.В.Венгерова, В. Е.Гулієва, Н.Н.Деева, В.Д.Зорькіна, В.Н.Кудрявцева, Б.Л.Лазарева, Р.З.Лівшиця, В.С.Нерсєсянца, М.І.Пискотина, Ю.А.Тихомірова, Б.І.Топорніна, Р.А.Халфіной, ЗМ.Черниловського, В.А.Четверніна й інших Хропанюк В.Н. Важливою думкою цих праць є те, що в побудові правової держави повинен брати участь кожен громадянин країни, він же несе відповідальність за її функціонування і розвиток. На думку ряду дослідників важливою умовою цього є високий рівень розвитку правової свідомості особистості. В даній доповіді аналізуються питання суті та структури правосвідомості людини як фундаментальної умови становлення і розвитку правової держави.

Теоретичний аналіз літератури показав, що правосвідомість - це цілеспрямоване відображення правової дійсності, засноване на морально - етичних поглядах, виражене в сукупності знань про правову дійсність, ставленні до неї, результатом якого є регуляція поведінки людини в юридично значимих ситуаціях

Виходячи з визначення суті правосвідомості, виділяються її наступні структурні компоненти: когнітивний, оціночний і регулятивний. Когнітивний компонент містить у собі знання (поняття і уявлення) про правову дійсність. Оціночний компонент являє собою систему ставлень до неї, а саме ставлення особистості до: права і законодавства (його принципів, норм, інститутів); правоохоронних органів (прокуратури, адвокатури, суду, юстиції, органів внутрішніх

компонент являє собою готовність людини діяти згідно правовим нормам і проявляється у соціально-правових установках, ціннісних орієнтаціях і мотивах поведінки в правовій сфері.

Тож, для розвитку високого рівня правової свідомості людина повинна бути забезпечена правовими знаннями (знання про право та закон, їх роль і призначення в життєдіяльності суспільства, основи адміністративного, кримінального, трудового, цивільного права, сутність і зміст юридичної відповідальності, права, свободи та законні інтереси людини тощо). При цьому знання повинні характеризуватися повнотою (**вичерпна достатність** відтворення обсягу інформації щодо правового явища), адекватністю (відповідність індивідуальних знань людини про явища правової дійсності відповідно до загальноприйнятого еталону), усвідомленістю (розуміння суті явища та здатність її вербалізувати). У особистості повинно скластися певне ставлення до всіх складових правової дійсності, що виражається у межах векторів «добре - погано», «правильно - неправильно», «прийнятно - неприйнятно», «добре - шкідливо» (тобто характері ставлення), воно має бути стійким (прийняття правових норм і необхідність їх виконання, що виявляється епізодично чи постійно) та дійовим (позитивні реакції особистості на правові приписи та необхідність їх виконання від споглядального характеру до дієвого). В результаті сформованості двох компонентів правосвідомості (знання про правову дійсність і ставлення до неї) формується третій - регулятивний, що проявляється через правові установки, соціально-правові цінності (справедливість, свобода, порядок, гармонія, солідарність, лояльність, честь, гідність, приватна власність, влада, відповідальність, милосердя, обов'язок, довіра, людське життя і здоров'я, толерантність, рівноправність) та мотиви правомірної поведінки (перш за все соціально-активний мотив).

Від сформованості цих компонентів залежить рівень розвитку правосвідомості особистості як освіченого, свідомого, активного, адекватного, законотворчого, відповідального, справедливого громадянина, що готовий брати участь у розбудові Української правової держави, відстоювати свої права та права інших людей, виконувати свої обов'язки та будувати власне життя, керуючись законом.

ЗДАТНІСТЬ ДО САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ. СХИЛЬНИХ ДО

Перепелиця С.П., студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: д.психн., професор, професор кафедри психології та педагогіки ННПП НАВС Хохліна О.П.

У наш бурхливий час наукового прогресу і стресів від людини вимагається вміння розподіляти свої психічні можливості і бажання навчитися володіти методами психічної саморегуляції. Втім, не для кожної людини велика кількість інформації або емоційне напруження є переважанням. Саморегуляція - поняття, що використовується в різних соціальних науках, зокрема в психології. Поняття саморегуляції (психічної) визначається як система психічного самовпливу особистості з метою свідомого управління власними психічними станами відповідно до вимог ситуації та доцільності. Під саморегуляцією розуміється й